

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

6. Рудницька О. П. Педагогіка загальна і мистецька : [навчальний посібник] / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2005. – 360 с.

7. Штрек Н. Развитие орнаментального вкуса – одна из основных задач художественного воспитания / Н. Штрек // Известия общества преподавателей графических искусств. – 1913. – № 4–3. – С. 45–49.

ПРОЕКТНО-КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Левіна І. А

Університет Ушинського, Україна

Об'єктивні процеси і соціальна ситуація в Україні, що пов'язані останнім часом із розвитком демократизації в суспільстві, поставили перед педагогічною наукою комплекс проблем. На особливу увагу заслуговує проблема модернізації вищої педагогічної освіти, забезпечення науково обґрунтованих змін в стратегіях і структурі освіти в цілому, пошук нового змісту, методів, форм навчання і технологій реалізації цих змін при підготовці майбутніх учителів, ствердження професіоналізму в системі освіти.

Зміни в шкільній освіті вимагають від учителя вмінь перетворювати, доповнювати, інтегрувати наявний навчальний матеріал, що, у свою чергу, неможливо без наявності в педагога проектної компетентності.

У теперішній час проектування в педагогіці стало співвідноситись як із процедурами нормативно-алгоритмічного характеру, так і з прийомами креативної діяльності вчителя. Конструктивно-проектувальний компонент як один із найважливіших серед компонентів професійної готовності вчителя виділяє Н. Кузьміна: «Він (цей компонент) включає дії, пов'язані з випередженням, «забіганням наперед» – передбаченням системи наслідків від вирішення системи задач упродовж усього визначеного часу, на який здійснюється планування» [2, с. 37]. Конструктивно-проектувальні вміння являють собою «систему і послідовність дій педагога, яка пов'язана із вирішенням педагогічних задач з конструювання об'єкта навчально-пізнавальної діяльності учня, підпорядкованої цілям його виховання» [2, с. 102].

Н. Яковлева визначає проектну компетентність учителя як сукупність знань, умінь і якостей особистості, необхідних для підготовки та впровадження в освітній процес педагогічних проектів, що підвищують якість освіти учнів. При цьому дослідник підкреслює, що проектувальна компетентність не є природним новоутворенням, яке виникає саме по собі в процесі становлення педагога, – її необхідно спеціально формувати. Виступаючи частиною професійної компетентності педагога, проектувальна компетентність, на думку Н. Яковлевої, може бути успішно сформована в умовах освітнього процесу вищої школи [5].

С. Скворцова під проектної компетентністю вчителя розуміє здатність учителя до проектування процесу навчання предмету впродовж навчального року, до проектування уроків за різними навчально-методичними комплектами відповідно до сучасних вимог, здатність до моделювання діяльності вчителя і діяльності учнів на кожному етапі уроку, спрямованої на досягнення освітніх результатів [3].

Проблему розвитку креативності особистості досліджено вченими (Г. Алдер, Дж. Гілфорд, В. Клименко, Е. Лузік, А. Маслоу, Д. Поппер, А. Потєбня, В. Роменець, К. Роджерс, П. Торренс, Л. Шелестова). Сутність педагогічної творчості розглядали В. Андрєєв, Ф. Гоноболін, В. Загвязинський, В. Сластьонін тощо. І. Брякова визначає креативну компетентність педагога як інтегративну багатофакторну якість особистості, що знаходиться в складних діалектичних зв'язках із професійною компетентністю і обумовлює на професійній основі розвиток творчих здібностей школярів і студентів [1]. А. Шумовська вважає, що креативна компетентність педагога – це «сукупність креативної, комунікативної, командної компетенцій і якостей особистості (мотивація досягнення успіху, допитливість, схильність до ризику, ініціативність), яка спрямована на прийняття і створення нового педагогічного продукту, генерування ідей, рішення педагогічних завдань, яка потенційно зумовлює в подальшому формування креативної компетентності вихованців» [4].

На підставі здійсненого аналізу професійної компетентності, враховуючи завдання, які повинен виконувати майбутній учитель, на основі аналізу понять «проектна компетентність», «креативна компетентність», «проектнування», «проектна діяльність», «креативність», «креативна діяльність», «творча особистість» визначено поняття «проектно-креативна компетентність» майбутніх учителів, яке ще не досліджувалось.

Поняття «проектно-креативна компетентність» майбутнього вчителя розуміємо як інтегративну професійно-особистісну якість, засновану на знаннях, уміннях, особистісному досвіді і

ціннісних орієнтаціях вчителя, що сприяють ефективній підготовці та впровадженню креативних освітніх проектів. У структурі проектно-креативної компетентності майбутніх учителів виділяємо такі компоненти: мотиваційний, когнітивний, операціональний та оцінний. Мотиваційний компонент включає позитивне ставлення до створення освітніх проектів, прагнення вирішувати педагогічні творчі завдання і стимули прояву активності і самостійності в проектній діяльності. До когнітивному компонента належать обізнаність із сучасними проектними технологіями креативного характеру, система знань щодо методики викладання дисциплін на основі застосування креативних технологій, розуміння специфіки застосування ІКТ у ході проектно-творчої роботи. Операціональний компонент представляють досвідні, організаторські, проектувальні вміння, що дозволяють проектувати і реалізовувати креативні освітні технології, здійснювати організацію самостійної творчої роботи, проектувати навчально-творчу роботу із застосуванням ІКТ. До оцінного компонента належать здатність об'єктивно оцінювати досягнення щодо застосування креативних технологій у власній проектній діяльності; здатність до аналізу і рефлексії власної творчої діяльності; здатність до самовдосконалення.

Отже, проектно-креативна компетентність майбутнього вчителя є інтегративною професійно-особистісною якістю, що заснована на знаннях, уміннях, особистісному досвіді і ціннісних орієнтаціях учителя, яка сприяє ефективній підготовці та впровадженню креативних освітніх проектів. У структурі цього феномена виділяємо мотиваційний, когнітивний, операціональний та оцінний компоненти.

Література

1. Брякова И. Е. Методическая система формирования креативной компетентности студентов-филологов педагогического вуза : дис. ... д-ра пед. наук. – СПб. : РГПУ им. А. И. Герцена, 2010. – 463 с.
2. Кузьмина Н. В. Профессионализм деятельности преподавателей и мастера производственного обучения профтехучилища / Н. В. Кузьмина. – М. : Высшая школа, 1989. – 167 с.
3. Скворцова С. О. Проектувально-моделювальна складова методичної компетентності вчителя математики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://skvor.info/publications/articles/view.html?id=173>
4. Шумовская А. Г. Формирование креативной компетентности будущего педагога в научном сотворчестве : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук. – Чита : Заб-ГУ, 2013. – 23 с.
5. Яковлева Н. О. Педагогическое проектирование инновационных систем : автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра пед. наук. – Челябинск, 2003. – 35 с.

ДО ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРИ

Ленів З. П.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Україна

В умовах розвитку інклюзивної освіти в Україні, коли вже є розроблена необхідна нормативно-правова база, сьогодні актуальною залишається проблема підготовки відповідних спеціалістів, а саме: вчителів початкової і середньої ланки, асистентів учителів інклюзивного класу, психологів, спеціальних педагогів, логопедів, соціальних працівників, вихователів, а також питання перекваліфікації педагогічних кадрів загальноосвітніх навчальних закладів для роботи в умовах інклюзії.

При розробці навчальних програм для підготовки педагогічних кадрів – фахівців мультидисциплінарної команди, здатних грамотно реалізовувати інклюзію, ми виходимо з того, що система педагогічної підтримки в процесі навчання і виховання дітей із особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах базується на таких засадах: компетентність; командна робота спеціалістів, залучених у процес соціально-педагогічної підтримки; партнерські стосунки із батьками дитини; диференційований підхід до викладання й оцінювання досягнутих результатів та їхній аналіз через призму можливостей дитини; формування адекватного «Я-сприйняття»; врахування індивідуальних особливостей дитини та розвиток її компенсаторних функцій тощо.

Так, у працях закордонних учених (V. Anderson, J. Deppeler, M. Finney, D. Harvei, T. Loreman, K.S. Louis, D. Lupart, L. Stoll, та інших) описуються вимоги до фахівців, які реалізують інклюзію, та надаються рекомендації щодо підготовки таких кадрів, які частково застосовуються в Україні та потребують подальшого впровадження й вдосконалення [4].

Питання підготовки майбутнього педагога до роботи в інклюзивному середовищі активно досліджуються й українськими науковцями: В. Бондарем, Е. Данілавічюте, І. Демченко, В. Засенко,